

Партнерство з українськими органами влади

Партнерство УВКБ ООН з Урядом України є особливо помітним на контрольних пунктах в'їзду та виїзду вздовж лінії розмежування, наприклад, на КПВВ Станція Луганська. УВКБ ООН сприяло оснащенню всіх контрольних пунктів укриттями від дощу та сонця, та наметами для обігріву для людей, які чекають на перетин лінії розмежування. Крім того, партнери УВКБ ООН з числа неурядових організацій регулярно проводять там місії з моніторингу безпеки. Фото: УВКБ ООН.

Агентство ООН у справах біженців (УВКБ ООН) працює в Україні з 1994 року. Головний офіс був створений через рік, коли УВКБ ООН почало підтримувати колишніх депортованих осіб, переважно етнічних кримських татар, в питаннях отримання громадянства України, коли вони поверталися в Україну з інших місць колишнього Радянського Союзу. У 1996 році УВКБ ООН та Україна підписали **угоду с приймаючою державою**, яка згодом була ратифікована українським **Парламентом**. У період з 1996 по 2001 рік УВКБ ООН сприяло натуралізації та інтеграції близько 115000 колишніх депортованих осіб завдяки кампанії з питань громадянства, яка збільшила спроможність Уряду опрацьовувати заявників та заохочувала колишніх депортованих осіб вживати заходів для отримання громадянства. Після завершення цієї кампанії УВКБ ООН в Україні почало здійснювати моніторинг захисту шукачів притулку, біженців та осіб без громадянства та займатися безпосередньою підтримкою та наданням допомоги, коли це було можливо. З початком конфлікту на сході України у квітні 2014 року УВКБ ООН розпочало реалізацію плану гуманітарного реагування на ситуацію з переміщенням всередині країни, координуючи зусилля з урядом, міжнародними організаціями, національними та міжнародними НУО. УВКБ ООН здійснює свою гуманітарну місію в Україні через 14 виконавчих партнерів, а також є керівною організацією Кластеру з питань захисту, що складається з 76 НУО, та Кластеру з питань житла та непродовольчих товарів. У цьому документі наведені приклади співпраці УВКБ ООН з основними урядовими партнерами, зокрема:

Міністерство внутрішніх справ (МВС)

УВКБ ООН збільшило співпрацю з Міністерством внутрішніх справ (МВС) у 2016 році, коли воно розпочало діяльність з нових стратегічних напрямів, які включали нагляд за проблемами міграції, а також розробку політики та законодавства у сфері міграції. Інші види співробітництва:

- У 2017 році МВС схвалило [Багаторічну багатосторонню стратегію УВКБ ООН](#).
- МВС надає рекомендації для ключових партнерів УВКБ ООН, таких як Державна міграційна служба (ДМС) та Державна прикордонна служба (ДПС).
- У 2017 році МВС та УВКБ ООН організували круглий стіл з питань місцевої інтеграції та соціально-економічних прав шукачів притулку, біженців та осіб, які потребують додаткового захисту для ключових міністерств.
- МВС брало участь у розробці змін до Закону про біженців. Запропонований УВКБ ООН законопроект наразі перебуває на розгляді в ДМС.
- У 2017 році УВКБ ООН було запрошено для надання юридичної експертизи Плану дій щодо [Стратегії розвитку МВС до 2020 року](#). Завдяки УВКБ ООН місцева інтеграція біженців була додана до пріоритетів [Стратегії державної міграційної політики до 2015 року](#). УВКБ ООН схвалило пункт 5 Плану дій, який передбачає, що ДМС, МВС та інші зацікавлені органи повинні [...] [розширити систему перевірки та ідентифікації громадян України](#), іноземців та осіб без громадянства відповідно до останніх міжнародних стандартів. Це також включає системи біометричної ідентифікації.
- МВС звернулося до УВКБ ООН з проханням надати рекомендації новоствореній групі з прав людини та залучити її співробітників до зустрічей та тренінгів, пов'язаних із захистом прав людини.
- УВКБ ООН також організувало чотири візити державних службовців до ромських поселень в Одеській та Закарпатській областях.
- Спільно з УВКПЛ та ЮНІСЕФ УВКБ ООН виступає за впровадження адміністративної процедури реєстрації народження, яка буде гнучкою та зважатиме на обставини сімей, що живуть на НПУТ. Де вимоги до документації будуть спрощені, а послуги реєстрації будуть запропоновані поблизу лінії розмежування, та інформація про процедуру буде поширюватись.

Верховна рада

УВКБ ООН часто запрошують до участі у круглих столах, пов'язаних з ВПО (наприклад, їх роль у мирних процесах) та соціальній згуртованості (захист прав осіб, що проживають на НПУТ), які організовує Комітет з прав людини.

- УВКБ ООН звертається до Комітету з соціальної політики з питаннями про доступ ВПО та населення, що постраждало від конфлікту, до пенсій.
- УВКБ ООН було активним членом робочої групи з розробки законодавства про правовий статус тимчасово окупованих територій.
- УВКБ ООН бере участь у засіданнях [Комітету з питань правової політики](#) щодо політичних прав ВПО. УВКБ ООН широко лобіює законопроект, спрямований на [забезпечення політичних прав ВПО](#), тобто голосування на місцевих виборах і виборах народних депутатів в парламент.
- УВКБ ООН активно виступає за [відновлення виплати пенсій ВПО](#), яке було призупинено у квітні 2017 року. Велика палата Верховного Суду України 4 вересня 2018 року винесла рішення на користь внутрішньо переміщеної особи з Донецька завдяки партнеру УВКБ ООН. УВКБ ООН висловлює подяку своєму партнеру «Право на захист», який представляв ВПО в суді. Це рішення може позитивно вплинути на десятки тисяч подібних справ при розгляді у всіх адміністративних судах. УВКБ ООН очікує, що парламент до кінця 2018 року прийме проект закону про забезпечення доступу до пенсій ВПО та мешканців НПУТ.

Офіс омбудсмена

- Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (Омбудсмен) здійснює парламентський контроль за дотриманням прав і свобод людини. Офіс Омбудсмена є ключовим партнером УВКБ ООН в питаннях захисту біженців, шукачів притулку, осіб без громадянства та ВПО, оскільки вони включені до [Національної стратегії у сфері прав людини до 2020 року](#).
- УВКБ ООН спирається на дані, з щорічних звітів Офісу Омбудсмена для виявлення [прогалин в питаннях захисту ВПО та населення, що постраждало від конфлікту](#), а

також біженців та шукачів притулку. Крім того, УВКБ ООН та Офіс Омбудсмена спільно організують круглі столи та семінари.

- УВКБ ООН займається проханням Офісу Омбудсмена полегшити [доступ шукачів притулку до території України](#) (особливо в міжнародних аеропортах).
- УВКБ ООН постійно виступає за те, щоб Омбудсмен контролював становище [шукачів притулку в центрах для утримання](#) та виступав за альтернативи імміграційному утриманню.
- УВКБ ООН покладається на Офіс Омбудсмена в питаннях [зміцнення спроможності органів влади](#) та місцевих громад по боротьбі з нетерпимістю та дискримінацією біженців, а також підвищенню поінформованості громадськості про проблеми біженців та покращення ставлення громадськості до біженців з метою запобігання ненависті.
- УВКБ ООН спільно з Офісом Омбудсмена виступає за внесення змін до [внутрішнього законодавства щодо притулку та інтеграції](#) відповідно до міжнародних стандартів.
- УВКБ ООН покладається на Офіс Омбудсмена в питаннях щодо запобігання примусової депортації шукачів притулку та біженців.

Державна міграційна служба (ДМС)

- УВКБ ООН співпрацює з Урядом України з метою вдосконалення процедур надання притулку, у тому числі за допомогою проекту «Ініціатива якості систем притулку в Східній Європі та на Південному Кавказі» (QIEE), що фінансується ЄС. Проект спрямований на розвиток спроможності органів, що надають притулок, судів та служб охорони державного кордону, і охоплює шість країн (Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Молдова та Україна). З початку 2017 року в рамках діяльності QIEE як на національному, так і на регіональному рівнях УВКБ ООН підготувало [135 співробітників ДМС](#), відповідальних за визначення статусу біженця, [з 13 регіонів](#). Серед персоналу ДМС є 12 національних тренерів Європейського Офісу з підтримки шукачів притулку (EASO) з різних модулів EASO, включаючи тренінги зі стандартів прийому біженців. Наприкінці 2017 року УВКБ ООН профінансувало залучення деяких національних тренерів та досвідчених

працівників як для наставництва, так і для надання допомоги у скороченні відставання в роботі реструктуризованого офісу в Київській області.

- У 2017 році УВКБ ООН організувало навчальний візит до Сербії для ДМС та інших ключових урядових зацікавлених сторін (Міністерства юстиції, Міністерства соціальної політики та Міністерства внутрішніх справ) з метою вивчення передового досвіду, пов'язаного з документацією для ВПО та видачею свідоцтв про народження.
- УВКБ ООН спільно з партнерами з НУО здійснює моніторинг надання міграційних послуг у Києві та Одесі.
- УВКБ ООН підтримує ДМС у розробці [процедур визначення статусу осіб без громадянства](#) та виступає за внесення до них поправок відповідно до Конвенції 1954 року. У червні 2017 року поправки УВКБ ООН були остаточно включені до законопроекту, розробленого ДМС у грудні 2015 року. Законопроект був зареєстрований в парламенті 21 вересня 2018 року і, як очікується, буде прийнятий до кінця року.
- УВКБ ООН виступає за інші законодавчі зміни для покращення [захисту осіб без громадянства відповідно до міжнародних стандартів](#). УВКБ ООН запропонувало зміни до Закону про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення, щоб особам без громадянства було надано дозвіл на тимчасове проживання, що дасть їм доступ до повного обсягу медичної допомоги, нарівні з громадянами та визнаним біженцями. УВКБ ООН також виступає за те, щоб особи без громадянства, які мають дозвіл на тимчасове проживання, могли отримати роботу та повну інтеграційну підтримку, наприклад, відвідувати мовні курси, навіть не маючи дозволу на працевлаштування.

Державна прикордонна служба (ДПС)

УВКБ ООН надає технічну та матеріальну допомогу для 5 контрольних пунктів на лінії розмежування, що розділяє Східну Україну на ПУТ та НПУТ. Приклади нещодавньої матеріальної підтримки включають:

12
кабін

70
ноутбуків

50
нагрудних
камер

8
наметів
для
обігріву

Підтримка УВКБ ООН призвела до скорочення часу очікування людей, що перетинають лінію розмежування, та поліпшення умов для людей з обмеженими можливостями.

- Партнери УВКБ ООН з числа неурядових організацій, включаючи Норвезьку раду у справах біженців (NRC), «Право на захист» (R2P) та «Проліска», постійно присутні на лінії розмежування та регулярно проводять моніторинг та місії з допомоги у надзвичайних ситуаціях на пунктах пропуску. З січня по жовтень 2018 року партнер УВКБ ООН «Право на захист» провів опитування 21585 осіб, які перетинали контрольні пункти на сході України. Результати цих опитувань можна знайти на нещодавно розробленій інформаційній панелі УВКБ ООН / R2P на сторінці <https://goo.gl/fZxXD1>.
- Партнери УВКБ ООН «Право на захист» та Норвезька рада у справах біженців (NRC) надають консультації з питань захисту, правову допомогу та доступ до інформації щодо своїх прав підмандатним особам на контрольних пунктах.

УВКБ ООН розробило інформаційну онлайн панель, використовуючи дані, які ДПС збирає щодня на КПВВ. Вона доступна за адресою <https://goo.gl/GWAAYd>. Ця інформаційна панель є також на веб-сайті ДПС.

- УВКБ ООН співпрацює з МінТОТ з метою визначення та впровадження рішень у сфері доступного та соціального житла через різні операційні механізми.
- УВКБ ООН консулює Міністерство з питань стратегічної комунікації та надає певну допомогу з перекладом та технічну підтримку.
- МінТОТ продовжує виступати в уряді за покращення умов на КПВВ. Наприклад на прохання МінТОТ і в якості антикорупційної міри УВКБ ООН закупило нагрудні камери для використання прикордонниками на контрольному пункті в Майорську.

Міністерство юстиції

В даний час УВКБ ООН працює над посиленням співпраці з державними центрами з надання БПД по всій Україні для покращення доступу до правової допомоги осіб, що знаходяться в компетенції УВКБ ООН. УВКБ ООН разом з партнерами встановило механізми перенаправлення окремих справ, які мають бути передані до місцевих офісів з надання БПД. Загалом у 2018 році партнери УВКБ ООН передали до місцевих офісів з надання БПД 98 справ.

Міністерство з питань тимчасово окупованих територій (МінТОТ)

МінТОТ підтримує різні спеціальні робочі групи, скликані для розробки нового або внесення змін до чинного законодавства у сфері захисту ВПО та населення, яке постраждало від конфлікту. Групи займаються питаннями реєстрації ВПО, житловими питаннями, доступом до освіти, а також проблемами реєстрації народження та смерті.

- УВКБ ООН надало експертні юридичні консультації щодо законодавчих ініціатив, запропонованих Міністерством.

КОНТАКТИ

Електронна пошта: ukrki@unhcr.org,
Тел: +38 044 288-9710

ПОСИЛАННЯ

УВКБ ООН: www.unhcr.org/ua
Twitter: www.twitter.com/UNHCRUkraine
Facebook: www.facebook.com/UNHCRKyiv
Flickr: www.flickr.com/photos/unhcr_ukraine